

POLICY

För främjande av sociala företag i Haninge

Bakgrund

Många människor står mycket långt ifrån arbetsmarknaden. Sociala företag har visat sig vara en framgångsrik väg att utvidga arbetsmarknaden så att de som står långt ifrån arbetsmarknaden genom arbete och sysselsättning kan öka sin egenförsörjning och minska sitt bidragsberoende.

På såväl riks nivå som i många kommuner pågår ett utvecklingsarbete för att främja sociala företag. I NUTEKS ”Programförslag för fler och växande sociala företag” (maj 2008) anges många konkreta förslag till insatser som nu diskuteras i regeringskansliet.

Haninge kommun arrangerade en Inspirationsdag i juni om sociala företag. Inför den dagen hade Coompanion i Stockholms län på uppdrag av kommunledningen utarbetat en preliminär rapport. Nu föreligger en slutlig version av denna rapport (bilaga). Föreslagen policy bygger i allt väsentligt på den rapport som Coompanion utarbetat.

Sociala företag

NUTEK utgår i sitt ”Programförslag för fler och växande sociala företag” från följande definition:

Företag som driver bäringsverksamhet (producerar och säljer varor och/eller tjänster):

- med övergripande ändamål att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete, i arbetsliv och samhälle
- som skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat dokumenterat sätt
- som i huvudsak återinvesterar sina vinster i den egna eller de liknande verksamheter
- företag som är organisatoriskt fristående från offentlig verksamhet

Det sociala företagandet som avses i definitionen skiljer sig ifrån företag med sociala mål i allmänhet, företag med verksamhet inom den sociala sektorn i allmänhet, privata företag som säljer rehabilitering/arbetsträning/arbetsförmedling samt offentligt ägda rehabiliterings-/arbetsträningsverksamheter.

Definitionen som beskrivs ovan är väl etablerad och accepterad av både sociala företag som omvärlden, t.ex. NUTEK och andra berörda statliga myndigheter.

Utifrån denna allmänna definition av sociala företag går det att urskilja några typer av sociala företag:

- Sociala företag med betoning på arbete, med en marknadsmässig affärsverksamhet och inriktning på anställning med lön till medarbetarna (ex. Vägen ut kooperativen (<http://www.vagenut.coop/>))
- Sociala företag med större betoning på rehabilitering, till arbete på annan arbetsplats (ex. kooperativet KOS; <http://www.kooperativetkos.com/>)
- Sociala företag med betoning på social gemenskap och sysselsättning.

Av NUTEKs programförslag framgår att socioekonomiska bokslut påvisar att sociala företag är mycket samhällsekonomisk lönsamt.

Syfte med denna policy

Det övergripande syftet för Haninge kommuns policy för sociala företag är att visa på fördelar med sociala företag och deras möjligheter att påverka och utvidga arbetsmarknaden så att de som står långt ifrån arbetsmarknaden, genom arbete och sysselsättning kan öka sin egenförsörjning och minska sitt bidragsberoende.

Syftet med policyn är också att tydliggöra kommunens roll i relation till offentlig sektor i övrigt men även i relation till näringslivet. Det är oerhört viktigt att förhindra eventuella oklarheter när det gäller näringslivets tolkning av otillbörlig konkurrens som sociala företag ofta anklagas för.

Policyn gör det möjligt för respektive förvaltning och verksamhet att se sin roll i arbetet med sociala företag och individer som kan omfattas av dessa.

Riktlinjerna i policyn ska även möjliggöra för de olika verksamheterna att koordinera det egna arbetet och ta fram egna handlingsplaner för arbetet att främja sociala företag.

Det finns följande motiv för kommunen att ha en policy i syfte att främja sociala företag:

- Främja arbete och sysselsättning för människor som står långt ifrån dagens arbetsmarknad
- Stärka och utveckla människors egenmakt, självkänsla och förmåga till ett självständigt liv genom att öka egenförsörjningen och minska bidragsberoendet
- Stärka kommunens arbete med integration och bostadsförsörjning samt vara komplement till det Lokala utvecklingsavtal som tecknats med staten och som syftar till att minska och förhindra människornas utanförskap i vårt samhälle

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelseförvaltningen/kommundirektören har ansvaret för skapande av samverkansforum samt för samordningen med de berörda aktörerna såväl internt och externt.

Respektive förvaltning ansvarar för det egna arbetet och i synnerhet för information och kunskapspridning av bl a de möjligheterna som öppnas genom sociala företag.

Övergripande handlingsplan

I ett inledningsskede ska kommunens insatser främst äga rum inom följande sex punkter:

1. Information och utbildning

- Sprida information om sociala företag bland kommunens anställda och föreningar och organisationer inom kommunen
- Erbjud utbildning för personal och brukare i olika kommunala verksamheter samt till engagerade i t.ex. olika klient- och brukarorganisationer.
- Arrangera studieresor till och studiebesök hos olika sociala företag. Sådana besök kan med fördel arrangeras i samverkan med olika intressenter.

2. Rådgivning

- Erbjud möjligheter till rådgivning för personer som vill veta mera för att ta steget att starta och driva ett socialt företag. Det kan ske genom utveckling av ett utvecklingscentrum för sociala företag eller genom att samverka utvecklas med andra aktörer, t.ex. Nyföretagarcentrum, Coompanion eller motsvarande.

3. Identifiera möjliga och/eller önskade utvecklingsområden för sociala företag

- Utgångspunkten för detta arbete är att inventera och identifiera nuvarande och framtida behov av arbete och rehabilitering i kommunen. Detta arbete bör naturligtvis ske i mycket nära samarbete med t.ex. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.
- Samverka med olika intresse- och klientorganisationer är också angeläget.

4. Avtal och upphandling

- En översyn av upphandlingsreglementet bör ske för att skapa möjligheter till att ta sociala hänsyn vid upphandling, vilket ger möjligheter för sociala företag att delta i anbudsgivningen.
- För att skapa långsiktiga och rimliga förutsättningar för fler och växande sociala företag bör kommunen förorda samarbetsavtal framför upphandlingar, med intresserade föreningar, organisationer, där så är möjligt.

5. Samverkan och samarbete

Lokalt är det angeläget att utveckla samverkan med t.ex. Arbetsförmedling och Försäkringskassan. En del av samverkan kan ske inom ramen för Samordningsförbundet och i övrigt genom bilaterala samarbeten. Inom ramen för det Lokala Utvecklingsavtalet som tecknats med regeringen kan också olika insatser ske genom lokala överenskommelser med berörda statliga myndigheter.

Flera kommuner i Stockholms län, t.ex. Botkyrka, Värmdö, Sollentuna Tyresö, Huddinge, Nynäshamn och Salem, arbetar med att främja sociala företag. Föreningen SLUP.se är en förening i Stockholms län som arbetar för att stärka och utveckla den sociala ekonomin. De arbetar för att samla intresserade kommuner i ett särskilt regionalt nätverk för att främja social

ekonomi, sociala företag. Haninge kommun bör vara en aktiv part i olika utvecklingsprojekt som syftar till att främja sociala företag. Samverkan i nätverk med andra kommuner är också angeläget.

Exempel på sådan samverkan är SKL:s nätverk ”Strategisk samverkan med civilsamhället”, vilket Haninge kommun deltar i. Syftet med nätverket är att bl.a. utbyta erfarenheter om hur en god samverkan skapas, nya metoder för att genomföra framgångsrika samverkansprocesser etc. Det bör också vara möjligt för kommunen att söka internationella erfarenheter genom att delta i olika transnationella projekt, vilka kan finansieras med EU-medel.

6. Ledning, uppföljning, utvärdering

Samordning av de kommunala insatserna är av stor vikt eftersom många olika förvaltningar kan komma att beröras. Detta kan ske genom att någon form av förvaltningsövergripande arbetsgrupp bildas för att initiera, stödja och utveckla olika kommunala insatser.

För att kunna bedöma nyttan och effekterna av de olika kommunala insatserna bör också en kontinuerlig uppföljning ske.

Respektive förvaltning ansvarar för det egna arbetet med främjande av sociala företag och i synnerhet för information och kunskapsspridning av bl a de möjligheterna som öppnas genom sociala företag. Respektive förvaltning ansvarar även för framtagande av egna handlingsplaner.